

[דף סיכום בחינה](#)

מזהה בחינה: 001000257557 מזהה סטודנט: 284783

שם קורס: דיני עונשין

מספר שאלה	הערה	ניקוד מירבי	ציון
1	ניתוח יפה, מסודר ומעמיק!	30.00	28.00
2		30.00	27.00
3		30.00	28.00
4		5.00	5.00
5		5.00	5.00
6		1.00	

ציון בחינה סופי : 93.00

הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים

*** לתשומת לבך, במידה וההערות מופיעות ב "ג'יבריש" יש להוריד את הקובץ למחשב ולפתוח ב - reader acrobat ***

דיני עונשין ד"ר שי פרבר

צוות ההוראה: עו"ד משה יחזקאל, עו"ד תום מילבאום, אור תמר, שיר שפירא, דינה קופייצקי ועדי ביטון
מס' קורס: 99104-01;99104-02

בחינה מועד א', סמסטר ב' 2022 תשפ"ב
משך הבחינה: כשעתיים
בחינה בחומר פתוח

1. גלית, תיכוניםטית סוררת בת 17 (ואשר נראית יחסית מבוגרת לגילה), יצאה באחד הלילות של השבוע שעבר לבר בעיר. בעודה יושבת בבר ומזמינה משקה, הצטלב מבטה עם מבטו של אבנר, סטודנט בן 23 חסר אמצעים, אשר לומד בפקולטה למדעי החברה. אבנר ניגש אל גלית והשיחה ביניהם הייתה קולחת. גלית סיפרה לאבנר שהיא בת 21 ושהיא חתמה על חוזה דוגמנות (פרט שאינו נכון ושגלית סיפרה רק כדי להרשים את אבנר). אבנר, מצידו, סיפר לה שהוא בעל ממון רב, בן לאיש עסקים מצליח, לומד משפטים וכי הוא שואף להתמחות באחד המשרדים הגדולים ואף, ביום מן הימים, להיות שותף בכיר. לאחר שעה קלה שבה פטפטו ובילו יחד בבר, הזמין אבנר את גלית אל דירתו הממוקמת בגבעתיים. גלית נענתה להזמנות וכאשר הגיעו אל הדירה, קיימו יחסי מין בהסכמה.

דונו באחריות האפשרית של גלית ושל אבנר לפי סעיף 415 לחוק העונשין (30 נק').

רכיבי העבירה - עבירת תוצאה

המקבל (תוצאה) דבר (נסיבה) במרמה (התנהגות+יסוד נפשי) דינו - מאסר 3 שנים, ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות.
דינו - מאסר חמש שנים.

ניתוח יפה,

מסודר

ומעמיק!

אבנר

יסוד עובדתי

רכיב התנהגותי-אבנר בהתנהגותו על דרך המעשה, משקר לגלית אודות ייחוס משפחתו, מצבו הכלכלי, והתחום אותו לומד. בכך מתקיים הרכיב ההתנהגותי.

רכיב נסיבתי - בהתאם לחקיקה "דבר" מוגדר גם כטובת הנאה. במעשיו אבנר מקיים יחסי מין שהינם בגדר טובת הנאה לכן הנסיבה מתקיימת.

רכיב תוצאתי - מתקיימת תוצאה שהינה פועל יוצא של התנהגותו, קרי קיום יחסי מין.

קש"ס עובדתי - אלמלא אבנר היה מציג עצמו באופן שקרי, גלית הייתה נמנעת מקיום יחסי מין עמו. לפיכך מבחן האלמלא מתקיים. מנגד תטען הסנגוריה שישנו קושי רב להוכיח קיום של קש"ס סיבתי עובדתי. לא ניתן לדעת בוודאות קרובה דיה, שאכן גלית קיימה עמו יחסים בעקבות השקרים. מנגד תטען התביעה שהיות כך שאבנר בחר לשקר, ניכר שאבנר האמין בעצמו כי שקרים אלה יסייעו לו. לפיכך ישנו קשר סיבתי.

קש"ס משפטי - האם האדם הסביר היה יכול לצפות את התוצאה? כן. ניכר שאלכס היה צריך לצפות שבעקבות שקריו אכן יתקיימו יחסים בין השניים. ושלשקרים הללו תתיכן השפעה רבה.

האם האדם הסביר היה צריך לצפות את התוצאה - כן, נרצה שאדם סביר במקרה האמור יהיה מודע לתוצאות האפשריות למעשיו ולכן ששקרים יכולים להביא במידה רבה לטובת הנאה, ובכך לקיים את עבירת "קבלת דבר במרמה". כך שמבחינת שיקולי צדק ומדיניות נרצה להטיל אחריות פלילית.

יסוד נפשי - עבירת מחשבה פלילית

רכיב הכרתי

מודעות לטיב המעשה - אבנר מודע לטיב המעשה, מודע לכך שמשקר ומודע לכך שזוכה לטובת הנאה על דרך המרמה.

מודעות לקיום הנסיבות - אבנר מודע לנסיבות הרלוונטיות לעבירה. אבנר מודע לכך שהוא משקר ומודע לכך שמנסה להשיג דבר. שכן אבנר פועל באופן אקטיבי ומזמין את גלית לדירתו בשעת לילה מאוחרת.

מודעות לגרימת התוצאה - אבנר מודע לתוצאה האפשרית, ראייה לכך היא הרצון ושאיתו להתממשותה. אשר מגולם בהצעתו לגלית להגיע לדירתו בשעת לילה מאוחרת.

אבנר בעל רכיב חפצי מסוג כוונה - אבנר רוצה שהתוצאה תתממש, הוא רוצה להשיג את היעד. וכל פעולתו מתנקזת אל עבר היעד הן בתחילת האינטרקציה כאשר משקר מכדי להרשים את גלית והן בסופה כאשר מזמין את גלית לדירתו. ההגנה תטען אבנר אינו ידע שאכן התוצאה תתמש והצעתו לגלית אינה הייתה בעלת אופי הכולל יחסי מין. מנגד תטען התביעה שניתן להשתמש בכלל הצפיות. לפיו אם אבנר ידע שקרוב לוודאי שאם ישקר לגלית ויזמין לדירתו יתקיימו יחסי מין אזי כאילו התכוון. שכן די בלראות את תוצאות ושהפוגעניות כאפשריות כדי להוכיח כוונה (פס"ד מורדוך צברי).

גלית

יסוד עובדתי

רכיב התנהגותי - גלית בתהנהגותה בוחרת לשקר לאבנר אודותיה, גלית משקרת בקשר לגילה ובקשר למקצוע בו עוסקת.

רכיב נסיבתי - יחסי מין הינם בגדר טובת הנאה.

רכיב תוצאתי - בעקבות שקריה מתקיימת התוצאה שהיא דבר אשר גלית זוכה לו (יחסי מין- טובת הנאה).

קש"ס עובדתי - אלמלא גלית שקרה לאבנר יחסי המין היו נמנעים. סביר שאבנר היה מתרשם פחות מגלית משום שאינה דוגמנית. ואף נרתע מגילה הצעיר.

קש"ס משפטי - האם האדם הסביר צריך לצפות את התוצאה? גלית בהחלט יכלה לצפות את התוצאה, שבעקבות שקריה יתקיימו יחסי מין בין השניים. האם האדם הסביר יכול היה לצפות את התוצאה? נרצה שהאדם הסביר יצפה את התוצאה שכן שקרים יכולים להוביל לקבלת דבר במרמה. נרצה למנוע זאת משיקולי צדק ומדיניות.

ההגנה תטען שלא מתקיים קשר סיבתי עובדתי שכן אבנר בוחר לקיים אינטרקציה עם גלית טרם מודע למידע אותו מסלפת אודותיה. מנגד תטען התביעה שהקשר אינו חייב להיות הסיבה המהותית או היחידה אלא עליו להיות אחת הסיבות לקרות התוצאה. (פס"ד בלקר)

יסוד נפשי

רכיב הכרתי - גלית מודעת לטיב המעשה, גלית מודעת לכך שמשקרת ובעקבות שקריה זוכה לטובת הנאה. גלית מודעת לנסיבות שכן יודעת מנסה להשיג "דבר" אחרת לא הייתה משקרת. גלית מודעת תוצאה האפשרית. גם אם אינה פועלת אקטיבית להשתלשלות הארועים העתידיים. גלית מודעת לכך שהתוצאה עשויה להתממש בעקבות פעולותיה וזאת בהתאם לחזקת המודעות הכללית. (פס"ד סיטה).

רכיב חפצי - התביעה תטען שלגלית יש רכיב חפצי מסוג כוונה. שכן בפעולותיה ושקריה שואפת לכדי קיום יחסי מין עם אבנר. ההגנה עשויה לטעון שגלית אינה פועלת באופן אקטיבי ולכן אינה בעלת כוונה שכן אבנר הינו מתחיל את האינטרקציה ומזמינה לדירתו. מנגד תטען התביעה שניתן לחיל כוונה תחת כלל הצפיות שכן גלית יכולה לדעת שקרוב לוודאי שאם תשקר ותגיע לדירתו תקבל את טובת ההנאה המוגדרת כ"דבר" על דרך המרמה. טענות ההגנה שגלית קלת דעת/אדישה לסיטואציה בעקבות חוסר בפעולות אקטיביות מצידה יעלו חרס שכן גלית בוחרת לשקר לאבנר אודותיה ובכך אנו מניחים שאינה אדישה אלא רוצה בקיום התוצאה.

ההגנה עשויה לטעון ל"הגנת השכרות" לפיה במצב של שכרות יכולה לחול הגנה משפטית וסייג לאחריות הפלילית. טענה זו תעלה חרס שכן גלית מכניסה את האלכוהול לגופה מבחירה. קרי שכרות מכוונת - אדם שגרם למצב השכרות כלפי עצמו - לא יחול עליו הסייג.

2. בבוקר שלמחרת, בדרכה הביתה, מצאה גלית מזוודה יוקרתית שנקרתה בדרכה. גלית החליטה לקחת את המזוודה שמצאה וכשפתחה אותה בביתה מצאה בה: פלאפון, ארנק ושקית ובה אבקה לבנה. גלית התקשרה לידידה הטוב, איתן, שידוע כספק סמים בביה"ס והציעה לו לקנות ממנה את החומר ה"משובח" שברשותה. הם סיכמו שגלית תביא את החומר לביה"ס. למחרת, נערכה ביקורת פתע ע"י ההנהלה בשער ביה"ס ובתיקה של גלית נמצאה השקית. בדיעבד, הסתבר שהחומר הלבן אינו סם מסוכן כהגדרתו בחוק.

דונו באחריותה האפשרית של גלית לפי סעיפים 7(א) ו-13 לפקודת הסמים המסוכנים הקובעים:

7. (א) לא יחזיק אדם סם מסוכן ולא ישתמש בו, אלא במידה שהותר הדבר בפקודה זו או בתקנות לפיה, או ברשיון מאת המנהל.

13. לא ייצא אדם סם מסוכן, לא יבא אותו, לא יקל על ייצואו או ייבואו, לא יסחר בו, לא יעשה בו שום עסקה אחרת ולא יספקנו בשום דרך בין בתמורה ובין שלא בתמורה, אלא אם הותר הדבר בפקודה זו או בתקנות לפיה או ברשיון מאת המנהל.

(30 נק').

לא יחזיק (התנהגות) אדם סם מסוכן (נסיבות) ולא ישתמש (התנהגות) בו (נסיבה) אלא במידה שהותר הדבר בפקודה זו או בתקנות לפיה, או ברישיון מאת המנהל. (נסיבות) - **עבירת התנהגות**

גלית

יסוד עובדתי

רכיב התנהגותי - גלית מתנהגת במעשה בכך מחזיקה באבקה אותה חושבת לסם.

נסיבה - לא מתקיים הרכיב הנסיבתי שכן גלית אינה מחזיקה בסם מסוכן. מכאן שהיסוד העובדתי אינו עומד. וגלית אינה חייבת באחריות פלילית תחת סעיף זה. (לפיכך נבחן את העבירה לפי ניסיון שכן לא מתקיים היסוד העובדתי) ניסיון לפי ס' 25 מוגדר כעבירה שאינה מושלמת ואינה הכנה.

נבחן האם ישנה הכנה או ניסיון

בהתאם המבחנים העולים בעניין גור אריה.

1. מבחן הקרבה להשלמה - ההתנהגות בפועל הייתה קרובה מועד לעבירה המושלמת פרט לנסיבה לפיכך מדובר בניסיון.
 2. מבחן הסרט האילם - כבר בלקיחת הסם והחזקתו ללא דיווח אנו מבינים שמבחינת הסרט האילם העבירה התבצעה. יתרה מזאת בבחינת הסרט האילם אין מקום לנסיבה משום שאנו רואים באבקה כסם.
 3. מבחן הצעד האפקטיבי - בשרשרת הארועים לקיחת הסם והחזקתו ללא דיווח לרשויות ותוך הצעתו למכירה מהווה בהחלט צעד אפקטיבי ומראה באופן חד משמעי שבכוונתה של גלית להחזיק בסם.
- מפאת המבחנים אנו מבינים שישנה עבירת ניסיון.

יסוד נפשי של ניסיון כולל יסוד נפשי של העבירה המושלמת ורכיב חפצי

יסוד נפשי של העבירה המושלמת -

רכיב הכרתי - גלית מודעת לטיב המעשה, גלית מאמינה שבחזקתה סם מסוכן. ראה לכך שמציעה את הסם למכירה. גלית אינה מודעת באופן מובהק לקיום הנסיבות שכן אינה מודעת בוודאות לכך שהסם הוא סם מסוכן אלא מניחה כך. מכאן שכדי להרשיעה יש לבחון את דוקטרינת עצימת העיניים. נראה שהדוקטרינה מחליפה את קיום הנסיבות במקרה האמור שכן גלית חושדת שישנו סם מסוכן ואינה מבררת זו. מכאן שאנו רואים בה כמודעת לנסיבות.

רכיב חפצי - גלית מחזיקה ברכיב חפצי מסוג כוונה שכן היא מתכוונת להחזיק בשם לשם סחר עתידי בו. טענה לפיה גלית אינה מודעת ל

האבקה סם מסוכן לפיכך אינה יכול לקיים רכיב של כוונה.

לא ייצא (התנהגות) אדם סם מסוכן, (נסיבות) לא ייבא (התנהגות) אותו, (נסיבה) לא יקל על ייצואו או יבואו לא יסחר בו לא יעשה בו שום עסקה אחרת ולא יספקנו בשום דרך (התנהגות) בין בתמורה (נסיבה ובין שלא בתמורה) (נסיבה) אלא אם הותר הדבר בפקודה זו או בתקנות לפיה או ברישיון מאת המנהל (נסיבות) - **עבירת התנהגות**

יסוד עובדתי

גלית מנסה לסחור בסם מסוכן אך אינה מצליחה. לפיכך מדובר בניסיון שאינו צליו שכן לא ניתן מלכתחילה לקיים את העסקה היות והחומר אינו סם. הדבר אינו מונע את אחריות הפלילית בגין המעשה. נבחן האם גלית עבירה על עבירת הניסיון.

1. מבחן הקרבה להשלמה - גלית קרובה מאוד להשלמת המעשה, גלית מחזיקה בסם ואף הביאה אותו עמה לבית הספר. לולא קיום הפשיטה ניכר שהעבירה הייתה מתבצעת. לפיכך לא מדובר בהכנה אלא בניסיון.
2. מבחן הסרט האילם - הפעולות החד משמעיות שהופכות את הסרט האילם לניסיון הן ההצעה לאיתן לרכוש את הסם והבאתו של הסם עמה לבית הספר לשם ביצוע העסקה. לפיכך ניסיון.
3. מבחן הצעד האפקטיבי - ברגע שגלית מחליטה להביא את הסם עמה לבית הספר ללא דיווח לאף גורם כדי לבצע את העסקה ניכר כי פועלה בעל צעד אפקטיבי ושככוונתה להמשיך עם מעשיה עד לביצוע העבירה המושלמת. ההגנה תטען שעדיין לא ביצעה צעד אל חזור ולכן יכלה עוד להתחרט. התביעה תטען כי בהתאם לפס"ד סריס - שאלמלא הפשיטה העבירה הייתה מתבצעת.

יסוד נפשי של עבירת הניסיון -

רכיב הכרתי - גלית מודעות לטיב המעשה שביסוד העובדתי שכן היא מודעת להיות ניסיונה לבצע סחר באבקה.

גלית מודעת לקיום הנסיבות בהתאם לתפיסתה. שכן חושבת באמת ובתמים שמדובר מסם מסוכן ראייה לכך היא דבירה לאיתן שיש בידיה "חומר משבוח" תוך ידיעתה שאיתן סוחר סמים.

רכיב חפצי. ניכר שגלית רצתה להשלים את העבירה ומשמתקיים רכיב חפצי מסוג כוונה. שכן כל פעולותיה מעידות על כוונה לבצע סחר בסם. הן השיחה וכן הבאת הסם לבית הספר לשם ביצוע עסקה.

שאלה מס' 3 (30 נק')

3. כעת, התעלמו מההתפתחויות בסעיפים 1-2 עד כה והניחו שכאשר גלית ואבנר הגיעו אל ביתו של אבנר לאחר הבילוי בבר, גלית לא הייתה מעוניינת לקיים עמו יחסים. אבנר, ניסה לפתות את גלית להסכים ע"י סכום כספי והבטחות חוזרות ונשנות שידאג לה ויפנק אותה תוך שהוא אומר לה כי אף אחד לא צריך לדעת מזה וכי "זה יהיה הסוד שלנו". כשגלית ניסתה לעזוב, גילתה שאבנר נעל את הדלת. אבנר התקרב לגלית תוך שהוא מתנדנד (כתוצאה מכמות האלכוהול ששתה באותו הערב) וניסה לכפות עצמו עליה. גלית, שנבהלה מאחיזתו ובאופן כללי מהסיטואציה, הדפה אותו והלמה את ראשו של אבנר בקיר. אבנר נפל ארצה וגלית ברחה מהמקום אחוזת היסטריה. בחקירתה במשטרה לאחר מכן, התברר כי גלית לוקה באוטיזם ומתקשה בהבעת תחושותיה והעברתן לסובבים בסיטואציות מסוימות.

דונו בשאלה האם יש לגלית אחריות פלילית לפי סעיף 380 לחוק העונשין נוכח הנסיבות המתוארות (30 נק').

התוקף (התנהגות) חברו (נסיבה) וגורם (התנהגות) לו (נסיבה) בכך חבלה של ממש (תוצאה) דינו - מאסר 3 שנים (עבירת תוצאה)

גלית יסוד עובדתי

רכיב התנהגותי - תקיפה כהגדרתה בסעיף 378 לחוק העונשין הרלוונטית למקרה זה היא הינה המכה אדם במישרין ללא הסכמתו. גלית מכה את אבנר במישרין וללא הסכמתו לפיכך מקיימת את הרכיב ההתנהגותי.

רכיב נסיבתי - חברו הוא אדם אבנר אדם לכן הנסיבה מתקיימת.

רכיב תוצאה - לא נכתב מה היא התוצאה של החבלה אך נראה שישנה חבלה חמורה היות וראשו של אבנר הוטח בקיר.

קשם עובדתי - אלמאלא הטיחה ראשו של אבנר בקיר לאבנר לא הייתה נגרמת חבלה.

קשם משפטי - אכן האדם הסביר יכול לצפות את התוצאה היות והטחת ראש בקיר יכולה לגרום לחבלה חמורה בגופו של אדם. האם האדם הסביר צריך לצפות זאת? אכן נרצה שאדם סביר יצפה זאת ובכך ימנע מפגיעה בסובבים אותו.

יסוד נפשי

רכיב הכרתי- גלית מודעת לטיב המעשה שביסוד העובדתי, היא מודעת לכך שמכה את אבנר ומטיחה את ראשו בקיר. גלית מודעת לכך שאבנר הוא אדם והנסיבה מתקיימת. גלית בהחלט מודעת לאפשרות לגרימת התוצאה במידה וההגנה תטען שלא תטענתם עלה חרס בעקבות חזקת המודעות הכללית לפיה אדם מוחזק כמודע לאפשרות התוצאות הטבעיות למעשיו.

רכיב חפצי - התביעה תטען שאמנם גלית לא התכוונה להתחרשות הדברים אך פעלה באדישות שכן הפעילה כוח בלתי סביר כלפי אבנר ובכך גרמה לו נזק אמנם לא רצתה בכך מלכתחילה אך הייתה אדישה לפגיעתו האפשרית. מנגד תטען ההגנה שישנה קלות דעת ולא אדישות, גלית לא רצתה שתגרם חבלה חמורה אבל המכה החזקה בראשו של אבנר היא לקיחת סיכון בלתי סביר להתממשות הנזק.

סייגים לאחריות פלילית - הגנת אי השפיות, גלית לוקה בשכלה ביא בעלת אוטיזם ולכן הייתה חסרת יכולת של ממש להבין את הפסול במעשיה גלית סובלת ממחלה מהותית שאינה יכולה להבין בגינה את הפסול במעשה ולקותה היא שגרמה לאי היכולת להבחין בין האסור למותר. (גארמה)

הגנה עצמית -ס 34 לחוק העונשין. מבחן האם חלה ההגנה העצמית.

1- נחיצות - הפעולה הייתה נחוצה שכן אלמלא הפעולה גלית הייתה נאנסת.

2 - מידיות- הדלת הייתה נעולה וההגנה לפיכך הייתה צריכה להתממש בארוע עצמו

3 - להדוף תקיפה - אבנר תוקף את גלית שכן נוגע בה ללא רצונה והסכמתה. גלית מנסה למנוע את תקיפתו אך הדלת נעולה לכן צריכה לפעול באופן שינטרל את אבנר. לכן פעולה אינה חוצה בנסיבות להתקפה.

4- שלא כדין - אבנר מנסה לתקוף את גלית שלא כדין תוך כפייתו עליה.

5 - סכנה מוחשית - גלית עומדת בפני סכנה מוחשית מאבנר השיכור שמתכנן לכפות את עצמו עליה בעוד דלת הדירה נעולה.

6- כניסה למצב בהתנהגות פסולה - גלית אומנם נכנסה לדירה אך אינה נכנסה לסיטואציה בה היא מאויימת באונס לכן בכניסתה אין התנהגות פסולה.

שאלה מס' 4 (5 נק')

4. כתבו האם ההיגד הבא נכון/לא נמכון ונמקו תשובתכם בקצרה (לא יותר משורה):

במשפט הישראלי ניתן להרשיע, בין היתר, במקרים המתאימים, על ניסיון לשידול ועל ניסיון לסיוע אך בכל מקרה לא ניתן להרשיע על סיוע לניסיון משום שהרשעה שכזו מרחיבה משמעותית את מעגל ההפללה (5 נק').

5

לא נכון. ניתן להרשיע על ניסיון לשידול שכן שמשפט הישראלי כל עבירה ניתנת גם על דרך הניסיון אלא אם צוין אחרת. אך לא ניתן להרשיע על ניסיון לסיוע. שכן פעולה זו מרחיבה באופן לא רצוי את האחריות הפלילית. אך כן ניתן להרשיע בגין סיוע לניסיון עבירה. במקרה זה הסיוע התבצע אך העבירה המושלמת לא.

5. כתבו האם ההיגד הבא נכון/לא נמכון ונמקו תשובתכם בקצרה (לא יותר משורה):

בהמשטרה תפסה בביתו של אהוד סמים לצריכה עצמית וביססה החזקה קונסטרוקטיבית של הסמים גם ביחס לשותפו, רון. כדי לסתור את החזקה המשפטית אודות החזקתו הקונסטרוקטיבית, על רון להוכיח מעל לכל ספק סביר שהסמים לא שלו ולא בשליטתו (5 נק').

5

(5)

לא נכון. על רון להוכיח שהחזקה היא לא בידיעתו והסכמתו, רון לא צריך להוכיח מעל לכל ספק סביר אלא במאזן הסתברויות רגיל.

שאלה מס' 6 (1 נק')

תיבת טקסט זו מיועדת לטיוטה ולא תיבדק

